T.C.
D A N I Ş T A Y
Beşinci Daire
Esas No: 1995/4159
Karar No: 1997/2034

ÖZETİ : Yanlışlığın düzeltilmesi yoluyla davacının faiz talebi konusunda hüküm tesis edilemeyeceği hk.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı): Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Karşı Taraf : ...
İsteğin Özeti : Ankara 3. İdare Mahkemesinin 1.2.1995 günlü, E:1993/433, K:1995/244 sayılı kararının dilekçede yazılı nedenlerle temyizen incelenerek bo-

Scanned by CamScanner

zulması isteminden ibarettir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi: Muhsin Yıldız

Düşüncesi : İdare mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir neden de bulunmadığından, anılan kararın onanması gerektiği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı : Günay Erden

Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1.fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp idare mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddiyle idare mahkemesi kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince işin gereği düşünüldü:

Davacı, burslu olarak yurtdışına gönderilmesi nedeniyle 657 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi uyarınca tarafına fark ödeme yapılmasına dair 14.1.1993 günlü başvurusunun cevap verilmemek suretiyle reddine ilişkin işlemin iptali ve burs farklarının yasal faiziyle birlikte ödenmesine hükmedilmesi istemiyle dava açmıştır.

Ankara 3. İdare Mahkemesinin 1.2.1995 günlü, E:1993/433, K:1995/244 sayılı kararıyla; davacıya İrlanda Hükümetince ödenen burs tutarının o ülkede 9. dereceden aylık alan meslek memurlarına ödenen aylığın yarısından az olması halinde farkın kurumlarınca ödenmesi gerekeceğinin 657 sayılı Kanunun 79. maddesi hükmü gereği olduğundan ve davacının da aldığı burs tutarının o ülkede 9. dereceden aylık alan meslek memurlarına ödenen aylığın yarısından az olduğu anlaşıldığından aradaki farkın Anayasanın 125. maddesinin son fıkrası hükmü gereğince ödenmesinin gerektiği; ancak 2577 sayılı Kanunun 12. ve 11. maddeleri hükümleri gözönünde bulundurulduğunda, davacının yurtdışına gönderilmesine olanak veren 16.9.1992 günlü bakanlık oluruna karşı süresi içinde dava açmadığı gibi anılan kararın her ay uygulanmasına karşın 14.1.1993 günlü başvurusuna cevap verilmemesi üzerine 15.3.1993 tarihinda açtığı davanın Ekim 1992 - 15.11.1992 tarihleri arasındaki isteminin süre aşımı nedeniyle incelenme olanağının bulunmadığı; başvurusundan geriye doğru 60 günlük süre içindeki alacaklarının ise davacıya ödenmesinin gerektiği gerekçesiyle davacının talebinin 15.11.1992 tarihinden önceki kısmının süre aşımından reddine, bu tarihten sonraki talebinin reddine ilişkin işlemin ise iptaline, anılan tarihten sonraki farkların dava tarihinden itibaren yürütülecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine hükmedilmiştir.

Davalı idare; usul ve hukuka aykırı olduğunu iddia ettiği idare mahkemesi kararının temyizen incelenerek bozulmasını istemektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 79.maddesinin 2. fıkrasın-

Scanned by CamScanner

da: bilgilerini arttırmak için yabancı memleketlere burslu olarak gidenlerin al. dıkları burs miktarı, gönderildikleri ülkede sürekli görevde bulunan ve dokuzun. cu derecenin 1. kademesinden aylık alan meslek memurlarına ödenmekte olan yurt. dışı aylığın 2/3'ünün altında ise aradaki farkın kurumlarınca kendilerine ödene. ceği kurala bağlanmıştır.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin 2577 sayılı yasanın 49. madde. sine uygun olup olmadığını incelemeden önce davanın hukuki nitelemesinin yapıl. ması gerekli görülmüştür. Her ne kadar davacı dava dilekçesinde 657 sayılı Yasa. nın 79. maddesi uyarınca burs farklarının ödenmesi için idareye yaptığı 14.1. 1993 günlü başvurusunun cevap verilmemek suretiyle reddine ilişkin işlemin "ip. talini" de istemiş ve idare mahkemesince dava bu işlemin iptali ve fark ödemele. rin tazmini istemi olarak nitelendirilip, karar verilmiş ise de davacının 14.1. 1993 günlü başvurusunun "burslu olarak gönderildiği İranlanda'da kendisine öde. nen burs miktarı ile bu ülkede görev yapan ve 9/1 dereceden maaş alan meslek me. murunun aldığı aylığın 2/3'ü arasındaki farkın ödenmesi" istemini içermesi ve böylece bu başvuru ve reddi üzerine açılan davayla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının yurtdışı aylıklarının ödenmesinde 657 sayılı Yasanın 79. maddesinin uygulanmasını olanak dışı bırakan işleminin uygulanmasından doğan maddi zararla. rının giderilmesinin amaçlanması karşısında davanın bir "tam yargı davası" nite. liğinde bulunduğuna ve dolayısıyla süre yönünden 2577 sayılı Yasanın 12.ve 11. maddelerine göre ele alınması gerektiğine karar verilerek temyiz isteminin ince. lenmesine geçildi.

Anayasanın 125.maddesinin son fıkrası "idare,kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."kuralını koymakta; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 12.maddesinde idari işlemlerden, 13.maddesinde de idari eylem. lerden doğan zararların karşılanması amacıyla açılacak tam yargı davalarının açılma yöntem ve süresi gösterilmiş bulunmaktadır.

"İptal ve Tam Yargı Davaları" başlığını taşıyan ve "İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi,ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu hususdaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verile. cek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilir. Bu halde de ilgililerin 11.madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır." hükmünü ko. yan 12.maddeye göre, tesis ve tebliğ edildiği tarihten itibaren maddi ve manevi zararlar doğuran işlemlerden dolayı ilgili doğrudan doğruya tam yargı davası açabileceği gibi iptal ve tam yargı davasını birlikte de açabilir; yada önce ip. tal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu hususdaki kararın tebliğinden itibaren de dava süresi içinde tam yargı davası açma yoluna gidebi. lir.

12.maddenin son tümcesinin yollamada bulunduğu 11.madde "Üst makamlara

Scanned by CamScanner

başvurma"yı düzenlemekte olup, ilk üç fıkrası "ilgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir, Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur. Altmış gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır." hükmünü taşımaktadır.

12.madde, belirtilen seçeneklerin dışında,dördüncü bir seçeneği daha düzenlemiş bulunmakta ve ilgililerin".. bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası" açabileceklerine işaret edilmektedir. Tümcenin 521 sayılı Danıştay Kanununun 71. maddesine, 1740 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikle eklenmiş olduğu ve 2577 sayılı Yasanın 12.maddesinin 71.maddenin değişik metninin aynen tekrarı niteliğinde bulunduğunu belirtmek gerekir. 12.maddenin sözü geçen tümcesinde yer alan "işlemin icrası" sözcükleriyle yasa koyucunun tesis edilmekle hemen zarara yol açmayan,başka bir ifadeyle işlem tesisi ile zarar doğurucu sonuçları yaratan uygulaması farklı zamanlara rastlayan halleri kastettiğinde kuşkuya yer yoktur. 521 sayılı Yasanın 71.maddesinde 1740 sayılı yasa ile yapılan değişiklik gerekçesinde bu husus şöyle açıklanmaktadır;" Diğer taraftan şahsın hakkının, her zaman, işlemin tesis edildiği tarihte ihlal edilmediği ancak, işlemin icrası sırasında zararın meydana gelebildiği de bir vakıadır. Bu gibi hallerde açılacak tam yargı davasının süresinin başlangıcının nasıl tayin edileceği uygulamada tereddütlere mucib olduğundan bu hususta da maddeye açıklık getirilmiştir.

Hakkın ihlali işlemin tesis tarihinde değil de bu işlemin icrası (yürütülmesi) tarihinde vuku bulmuş ise, tam yargı davası işlemin icrası tarihinden itibaren doksan gün içinde açılabilecektir."

Avrupa Entegrasyonu ile ilgili konularda çalışmalar yapmak için tahsis edilmiş bulunan "Jean Monnet" kurslarına aday gösterilen davacının Dışişleri Bakanlığınca yapılan sınavda başarılı olarak burs almaya hak kazandığı ve İrlanda'nın Dublin kentinde bulunan Üniversity College Colways'de düzenlenen kursa davet edildiği; Avrupa Topluluğu Komisyonunca davacıya gidiş-dönüş uçak bileti ve ayda 450 IRL tutarında burs ve 250 IRL tutarında giyecek ve 250 IRL tutarında kitap satınalma ödeneğinin verilmesinin kararlaştırıldığı; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 16.9.1992 günlü, 1840 sayılı oluruyla da davacıya sadece Toplu Konut Fonu ödenmesinin diğer tüm masrafların Avrupa Komisyonunca karşılanması, bunun dışında bir ödeme yapılmayacağının belirtilerek 13 ay 15 gün süreyle yurtdışına gönderildiği; 12.10.1992 tarihinden itibaren İrlanda'da kursa başlayan davacıya 657 sayılı Kanunun 79. maddesinde öngörülen fark ödemesinin ilk kez 1.11.1992 tarihinde yapılması gerekirken yapılmadığı ve aynı şekilde ödememe işleminin takip eden aylarda da yinelendiği; davacının 14.1.1993 tarihinde davalı idareye başvurarak fark ödemesi yapılmasını istediği, istemine herhangi bir ce-

Scanned by CamScanner

vap verilmemesi üzerine de 15.3.1993 tarihinde bakılan davayı açtığı, idare mahkemesince de dava konusu işlemde hukuka uyarlık görülmediğinden bahisle 15.11.1992 tarihinden önceki istemin süre aşımından reddine, bu tarihten sonraki talebinin reddine ilişkin işlemin ise iptaline hükmedildiği, ancak davacının faiz talebi de olduğu halde bu konuda hüküm tesis edilmemesi üzerine davacının 30.6.1995 günü kayda giren dilekçesiyle bu hususu belirterek 2577 sayılı Kanunun 29. maddesi uyarınca faiz talebinin karara eklenmesini istediği, mahkemece de 19.7.1995 tarihinde "Yanlışlığın Düzeltilmesi Talebinin Kabulü" ne karar verilerek dava tarihinden itibaren faiz yürütülmesine hükmedildiği dosyanın incelenmesinden anlaşılmıştır.

Davacı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının yurtdışı aylıklarının ödenmesinde 657 sayılı yasanın 79. maddesinin uygulanmasını olanak dışı bırakan kararının iptali için dava açmadığı gibi, sözkonusu kararın uygulandığı 1.11.1991 tarihinden itibaren de 2577 sayılı Kanunun 12. maddesi uyarınca süresi içinde tam yargı davası açmayarak anılan tarihte yapılan uygulamadan (icradan) doğan zararlar yönünden dava süresini geçirmiş bulunmaktadır.

1.12.1992 tarihi ile daha sonraki uygulama işlemlerine gelince:

Başta da değinildiği gibi, 2577 sayılı Yasanın 12. maddesi "... bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren" 60 gün içinde tam yargı davası açılabilmesine olanak tanımaktadır. Davacının, 2577 sayılı Yasanın 11. maddesi kapsamındaki 14.1.1993 günlü başvurusu üzerine herhangi bir cevap verilmediği ve davanın 15.3.1993 tarihinde açıldığı gözönünde bulundurulduğunda 1.12.1992 tarihinden sonraki uygulama işlemleri yönünden davanın süresinde olduğu anlaşıldığından bu tarihten itibaren davacıya burs farklarının ödenmesine hükmedilmesi gerekirken mahkemece (yurtdışı aylıklarının her ayın 1. günü verildiği hususu gözardı edilerek) 15.11.1992-1.12.1992 tarihleri arasındaki süre için burs farkı ödenmesine hükmedilmesinde hukuki isabet görülmemiştir.

Öte yandan, 2577 sayılı Kanunun 30. maddesine göre, ancak iki tarafın adı ve soyadı ile sıfatı ve iddiaları sonucuna ilişkin yanlışlıklar ile hüküm fıkrasındaki hesap yanlışlıklarının düzeltilmesinin istenebilmesi mümkün iken mahkemece, davacının faiz talebi hakkında hüküm tesis edilmemesi hususunun (ancak temyiz incelemesine konu olabileceği hususu gözardı edilerek) anılan madde kapsamında değerlendirilerek yanlışlığın düzeltilmesi yoluyla faize hükmedilmesinde ve işin esası bakımından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 79/2 maddesinin dava konusu işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte olan 378 sayılı KHK.'nin 2. maddesi ile değişik hükmüne dayanılarak uyuşmazlığın çözümlenmesi gerekirken, bu KHK'den önceki hükme dayanılmasında da hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 3. İdare Mahkemesince verilen 1.2.1995 günlü, E:1993/433, K:1995/244 sayılı kararın 1.12.1992 tarihinden itibaren burs farkının ödenmesine ilişkin kısmına yönelik temyiz isteminin reddiyle bu kısmın onanmasına; 15.11.1992-1.12.1992 tarihleri arasındaki dönem için davacıya ek burs farkı ödenmesine hükmedilmesine ilişkin kısmı ile yanlışlığın düzeltilmesi

Scanned by CamScanner

yoluyla faize hükmedimesine ilişkin kısmı yönünden ise davalı idarenin temyiz isteminin kabulüyle bu kısımların 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Yasa ile değişik 3.fıkrasına göre anılan kısımlar hakkında yukarıda belirtilen hususlar gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine, 9.10.1997 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Scanned by CamScanner